

Жене у информацијско-комуникацијском сектору

ПИСМЕ Сњежана Ђорђевић

Технологија народу, ВОДСТВО женама

Стереотипи о мушким/женским пословима насљеђују се генерацијама, па добро плаћеним ИЦТ сектором увјерљиво владају мушкарци: у њему је само 28 посто жена на водећим позицијама

ИНФОРМАЦИЈСКО-КОМУНИКАЦИЈСКО СЕКТОР (ИЦТ) је креативан, у кризи стабилан, препун потенцијала за раст и развој те добро плаћен, но њиме увјерљиво владају мушкарци – у њему је само 28 посто жена на водећим позицијама. Иако приходи жена у том сектору надмашују хрватски просјек, оне у просјеку зарађују око 13 посто мање од мушких колега. Занимљив је и податак како ће у том сектору до 2020. недостајати 19.000 запосленика...

Правобранитељица за равноправност сполова Вишња Љубичић недавно је изнијела податке по којима је данас у Хрватској на подручју техничких знаности 72, у рачуналству 15, а у инжењерству 19 посто жена. Подаци које смо добили од водитељице Студентске службе ФЕР-а показују како је 2013./2014. на прву годину дипломског студиа уписано 458 студенткиња (бруцоша), од тога 94 студенткице; исте академске години дипломски студии завршило је 444 студента, од чега 91 жена.

Према ланском истраживању еу-а, казала је правобранитељица, само 29 посто жена има диплому ПМФ-а или ФЕР-а која омогућује рад у ИЦТ сектору, но свега четири посто њих у њему ће се и запослити. Такођер, жене чешће напуштају тај сектор, па је у њему свега девет посто оних старијих од 45 година. Да је тренд обрнут, показује истраживање, европски БДП би био већи за девет милијарди еура годишње, а и сам би сектор био профитабилнији.

Зашто се одлучити за каријеру у ИЦТ сектору питали смо АНАМАРИЈУ ТКАЛЧЕЦ, водитељицу програма 'Социјална правда и једнаке могућности' удруге ЦЕСИ.

Младе жене данас све више размишљају о ИЦТ сектору као извору креативног и добро плаћеног посла. Међутим, и даље се више младих мушкараца одлучује образовати у том подручју, јер се оно још перципира као мушко, као што се одгојно-образовна или услужна занимања перципирају као женска. Уосталом, ИЦТ сектор се непрестано мијења, као и занимања у њему. Стереотипе о мушким/женским пословима насљеђујемо генерацијама. Министарство образовања требало би конкретно радити на томе да се то промијени. Чудна је друштвена поставка бирати занимање на темељу пола, то је као да кажете да мушкарци требају јести ананас, а жене лубеницу. Подаци

еу-а показују да је од седам милијуна запослених у ИЦТ сектору само 30 посто жена и да су оне подзастуђене на свим позицијама, посебно на онима одлучивања. Већи улазак жена у ИЦТ сектор значио би вјеројатно и боље плаћене послове за жене, већу могућност напредовања и извора послова, но то је претпоставка. Вољела бих видјети родно осјетљиву анализу ИЦТ сектора у Хрватској – истиче Анамарија Ткалчећ.

Она сматра да се стереотипи могу сузбијати и путем радионица у основним и средњим школама, медијском промоцијом тзв. нетрадиционалних занимања, али и организовањем догађања попут Girl Geek Dinners, које је још 2005. у Лондону покренула програмерка и подузетница САРА ЛЕМБ којој је, чини се, досадило бити једином женом на технолошким конференцијама и дружењима. Та неформална организација окупује и промовира жене у свијету технологије, а дјелује у 23 земље, међу којима је и Хрватска.

БОЈАНА МАНДИЋ, једној од оснивачица и организаторица Girl Geek Dinners Хр-

ватска, идеја дружења на којима дјевојке и жене размјењују своја искуства о технолошким или пословним темама учинила се идеалном за разбијање стереотипа о ИЦТ-у као традиционално мушком сектору. Она сматра како сваки стручњак или стручњакиња проблему приступа на различите начине, својим особним стилем и начином размишљања, без обзира на спол. Из тог разлога многе информатичке твртке стављају нагласак на разноврсност тимова.

Тај тренд потврђују и многобројна истраживања, па и оно које је провела консултантска кућа Мекензи, а које показује да твртке у којима је више жена на водећим положајима постижу боље финансијске резултате, већу организацијску учинковитост те боље задовољство и здравље запослених од оних у чијим упуравама жена нема.

Ако успоређујемо ИЦТ послове с неким другим занимањима, женама се ту

пружају велике могућности. ИЦТ сектор нуди велик број радних мјеста која су у правилу боље плаћена и различите могућности дошколовања, у облику онлајн течајева и приступа предавањима на свјетски познатим свеучилиштима. Заједница која подржава жене све је јача и на различите им начине пружа потпору, разбијајући тиме предрасуде – каже Бојана Мандић.

СНАМЈЕРОМ разбијања предрасуда, правобранитељица Вишња Љубичић развија тзв. базу пословних жена, која ће се оформити у склопу пројекта 'Уклањање стакленог лабиринта: једнакост прилика у приступу позицијама економског одлучивања у Хрватској'.

База ће бити једина таква у овом дијелу регије, а Хрватску ће позиционирати на мапи најразвијенијих земаља, оних које је већ низ година усјешно користе при одабору кандидаткиња за неку од управљачких позиција.

Сама идеја, осмишљена по узору на свјетску иницијативу која окупуља способне и квалифициране пословне жене, једна је од мјера која може помоћи у привлачењу више жена у ИЦТ сектор – сматра правобранитељица.

Према 'Фортуновој' листи најмоћнијих жена у бизнису у 2014., 30 посто њих има завршен преддипломски студии знаности, технологије, инжењерства и математике, укључујући и ону на првој позицији – Дини Ромети, извршну директорицу ивм-а, која је и прва жена на челу те компаније. Иза ње су извршна директорица Пенерал Моторса МЕГИ БАРА, челница Хјуит-Пакарда МЕГ ВИТМЕН, па извршна директорица Јахуа МАРИСА МЕЈЕР...

Сматра се да је ФЕР тежак и да није за дјевојке. Морамо, напросто, рушити те предрасуде и дјевојкама које се одлучују за студии приближити нашу струку. Развојем технологије можемо реализирати своју идеју, струка се промијенила – каже професорица Завода за примјењено рачунарство ФЕР-а МИРТА БАРАНОВИЋ.

Кад свему додамо важну чињеницу да већина студената ФЕР-а не мора страховати да ће након дипломе завршити на бурзи, није чудно да је тај факултет први по пожељности за 37.000 овогодишњих матураната, надамо се да ће на њему од ове јесени бити и много нових бруцошица. ■

Бојана и Ана Мандић, оснивачице Girl Geek Dinners Хрватска (Фото: Славо Милор/PIXSELL)

